

Lovforslag nr. L 105. Fremsat den 25. november 1992 af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser

(For perioden 1. januar 1993 til 31. december 1995)

§ 1

I lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 668 af 29. juli 1992, foretages følgende ændringer:

1. I § 31, stk. 1, indsættes efter »udvalg,«: »jf. dog stk. 2,«.

2. I § 31 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Skoler, hvis bestyrelser er sammensat efter reglerne i § 5, stk. 2, i lov om erhvervs-skoler, kan godkende en virksomhed til at gennemføre praktikuddannelse for den enkelte elev.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

3. I § 31, stk. 2, der bliver stk. 3, ændres »Det faglige udvalg« til: »Skolen«.

4. § 35, stk. 1, nr. 15, affattes således:

»15) Regler om behandling af godkendelsessager, jf. § 46.«

5. § 38, stk. 5, nr. 6, ophæves.

6. I § 38, stk. 5, sidste punktum, ændres »nr. 1, 4, 5 og 6« til: »nr. 1, 4 og 5«.

7. § 46 affattes således:

»§ 46. Det faglige udvalgs eller skolens afgørelse af, om en virksomhed kan godkendes som praktiksted, træffes på grundlag af en vurdering af, om virksomheden vil kunne gennemføre praktikuddannelsen i overensstemmelse med de praktikregler, der er fastsat efter § 32, og om virksomheden kan give elever tilfredsstillende oplæringsforhold.

Stk. 2. Skolens afgørelse, jf. stk. 1, skal bygge på en konkret vurdering af uddannelsesmulighederne i en virksomhed for en bestemt elev.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet regler om behandling af godkendelsessager, herunder regler om frister vedrørende sagsbehandlingen.«

8. I § 47, stk. 1, ændres »Et fagligt udvalgs afgørelse« til: »Afgørelse«.

9. I § 48, stk. 1, ændres »stk. 2.« til: »stk. 3.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1993 og har gyldighed til og med den 31. december 1995.

Stk. 2. De afgørelser, som skolerne træffer i medfør af denne lov, har gyldighed til udløbet af den periode, afgørelsen omfatter.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget omfatter bestemmelser, hvorved der i en periode på 3 år gives skolerne kompetence til at godkende virksomheder som praktiksted for den enkelte elev inden for erhvervsuddannelserne.

Forslaget indgår som en del af en række forslag, der tilsigter at mindske problemerne vedrørende praktikpladssituationen. Forslaget skal således sammenholdes med de forslag, der samtidig er fremsat til lov om skolepraktik i erhvervsuddannelserne (ændret pku-ordning, der tidsbegrænses), lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion (generel tilskudsordning m.v., der tidsbegrænses) samt lov om erhvervsgrunduddannelse.

Forslaget skyldes tillige et ønske om at få aktiveret de marginale praktikpladsmuligheder, som kan løse den sidste rest af praktikpladsproblemet, hvor tilskudsordningen og den i øvrigt bredt virkende indsats bidrager til det store antal pladser, herunder allerede godkendte pladser, som er ubesatte på grund af stagnation eller aktivitetsnedgang i de pågældende virksomheder.

Forslaget om at tillægge skolerne kompetence til at godkende virksomheder for den enkelte elev inden for erhvervsuddannelserne tilsigter at gøre brug af uddannelseskapacitet i virksomheder, som rummer gode uddannelsesmuligheder uden dog generelt at kunne godkendes som uddannelsessted. Bl.a. mindre virksomheders muligheder for at medvirke i praktikpladsoplæringen forøges dermed. Forslaget tilsigter tillige at anvende skolerne særlige muligheder for at vurdere en virksomhed i sammenhæng med den enkelte elevs uddannelse, herunder elevens konkrete valgfagskombinationer m.v. Forslaget må også ses i sammenhæng med bestemmelsen i erhvervsuddannelseslovens § 48, stk. 1 og 3 om kombinationsaftaler. De faglige udvalgs generelle godkendelseskompetence opretholdes uændret. Skolernes mulighed for at godkende virksomheder til bestemte praktikperioder påregnes dermed at fungere som et supplement til den hidtidige ordning med henblik på at imødekomme praktikpladsbehovet. Samtidig åbnes der mulighed for, at skolerne med udgangspunkt

i den enkelte elevs uddannelse og uddannelsesmæssige forudsætninger sammenholdt med virksomhedens forhold, kan foretage en anden vurdering end det faglige udvalg, hvis afgørelser normalt ikke er knyttet til en navngivet elev, men gælder for indgåelse af uddannelsesaftaler i almindelighed inden for en uddannelsesområde. Skolens vurdering forudsættes at ske under respekt af de generelle kvalitetskrav til praktikvirksomheder, idet der ikke ændres på virksomhedens retlige ansvar i forhold til eleven.

Uddannelsesaftaler skal i øvrigt indgås efter lovens almindelige bestemmelser.

Den foreslåede arbejdsopgave for skolerne skal ses i forlængelse af skolerne hidtidige beføjelser vedrørende formidling af praktikpladser, vejledning og opsøgende arbejde. Med forslaget udnyttes dermed de erfaringer, som skolerne har erhvervet i forbindelse med dette arbejde samt i forbindelse med pku-ordningen.

Det påregnes, at denne nye godkendelsesmulighed også kan medvirke til, at de faglige udvalg med tiden kan godkende en række nye virksomheder, hvis første erfaringer med uddannelsen indhøstes i kraft af et konkret samarbejde med en skole.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslagets konsekvenser har sammenhæng med skolerne opgaver vedrørende praktikpladsvejledning og -formidling. I 1992 har skolerne fået udbetalt 30 mio. kr. til formidling m.v. og 13 mio. kr. til opsøgende virksomhed. Udvalget vedrørende alternativer til praktikpladskompenserende undervisning har i oktober 1992 stillet forslag om, at det samlede tilskud til disse opgaver forøges væsentligt bl.a. for derved at:

- intensivere vejledningen i forhold til eleverne,
- undervise eleverne i praktikpladssøgning,
- præmiere skoler for etablering af praktikpladser,
- forbedre skolerne erfaringsopsamling og -udveksling,
- effektivisere det opsøgende arbejde i forhold til virksomhederne og deres ansatte,

- aktivere praktikmuligheder i den enkelte virksomheds faglige råd og
- fremme oprettelse af kombinationsaftaler.

Til brug for en intensiveret indsats på skolerne i tilknytning til den foreslåede nye kompetence for skolerne og de nævnte forslag fra udvalget forudsættes statsens tilskud til skolerne øget med 50 mio. kr. årligt.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Ændringen er en konsekvens af forslaget til nr. 2.

Til nr. 2

Det foreslås, at skolerne kan godkende praktikvirksomheder til at gennemføre en eller flere, eventuelt alle, praktikperioder for den enkelte elev. Skolernes godkendelser er et supplement til de faglige udvalgs godkendelsesvirksomhed. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til nr. 7 og til de almindelige bemærkninger. Bestemmelsen angiver tillige, at godkendelsesretten alene gælder for skoler, hvis bestyrelser er sammensat efter reglerne om paritet i erhvervsskolelovens § 5, stk. 2. Der er i dag tale om et meget begrænset antal skoler med erhvervsuddannelser (7 skoler med merkantile uddannelser), hvis bestyrelser ikke er paritetisk sammensat. Det forudsættes, at bestyrelsen som skolens overordnede ledelse er ansvarlig for skolens anvendelse af bemyndigelsen til at godkende praktikvirksomheder.

Forslaget bygger på, at skolerne kan noget, som de faglige udvalg ikke kan:

- Skolen har et umiddelbart kendskab til den enkelte elev og - ved den opsøgende indsats - til den enkelte virksomhed.
- Skolernes kontakt med virksomheder er ikke begrænset af de barrierer, der er indeholdt i arbejdsmarkedets struktur, herunder uddannelsernes fordeling på udvalg. De faglige udvalgs virksomhedskontakt er i højere grad knyttet til virksomhedens og de eventuelle ansattes mulige organisatoriske tilhør og af virksomhedens branchetilknytning m.v.
- Skolen kan være enhver virksomheds lokale serviceorgan i praktikpladsspørgsmål og kan levere en »færdigpakket« uddannelsesaftale (elev, hjælp til virksomhedernes uddannelsesplanlægning for den enkelte elev og i større sammenhæng, ansøgning om tilskud og AER-refusion, udfyldelse af uddannelsesaftale, hjælp til diverse papirarbejde m.v.).

- Skolen kan være formidler, når virksomheder, som kun kan bidrage til dele af en uddannelse, skal forbindes i netværk omkring elever, den kan rokere mellem virksomhederne og på den måde få en hel uddannelse, samtidig med, at pladserne i virksomhederne hele tiden er besat. Når en elev er på skole udfyldes pladsen med en anden.

Der vil næppe blive færre ankesager fra virksomheder, der er underkendt af de faglige udvalg. De virksomheder, der søges aktiveret med forslaget, har typisk hidtil slet ikke søgt godkendelse til den uddannelse, som den nu godkendes til for en enkelt elev. Det vil ofte være virksomheder, der er godkendt til en anden uddannelse (inden for sit kerneområde), eller virksomheder, der ikke forestiller sig, at de kan godkendes.

Nye virksomheder og nye vækstområder kan bedst fanges op ved en direkte og opsøgende lokal indsats. Lærlingeansættelse er ikke et emne, som den travle iværksætter, den foretagsomme håndværker eller den flittige servicefabrikant sætter højt på dagsordenen af egen drift. Den nye virksomhedsleder vil ofte være mere modtagelig for en skoles lokale indsats end for initiativer fra de landsdækkende faglige udvalg og de organisationer, som han måske (endnu) ikke har et afklaret forhold til.

Det forudsættes, at skolen i samarbejde med vedkommende lokale uddannelsesudvalg udmønter principperne for, hvordan skolen anvender den nye beføjelse, jf. lovens § 41.

Det forudsættes endvidere, at de faglige udvalg dels via de lokale uddannelsesudvalg og dels ved den sædvanlige modtagelse af en kopi af indgåede uddannelsesaftaler, følger skolernes anvendelse af det nye instrument således, at de konkrete godkendelser i videst muligt omfang kan følges op med generelle og således, at praksis kan udvikle en god harmoni mellem skolernes og de faglige udvalgs indsats.

Til nr. 3

For elever, der gennemfører praktikuddannelse i form af beskæftigelse i udlandet, jf. lovens § 5, stk. 4, overflyttes de faglige udvalgs hidtidige kompetence vedrørende godkendelsen til skolerne. Forslaget skal ses i sammenhæng med, at skolerne har optagelseskompetencen for disse elever, og at skolerne som følge af forslaget til nr. 2 nu får en ny kompetence på praktikområdet.

Til nr. 4

Ændringen er en konsekvens af forslaget til nr. 2.

Til nr. 5

Ændringen er en konsekvens af forslaget til nr. 3.

Til nr. 6

Ændringen er en konsekvens af ændringen til nr. 5.

Til nr. 7

Forslaget indebærer ikke en ændring af de eksisterende generelle godkendelseskriterier. Skolens afgørelser om godkendelse til konkrete uddannelsesforløb træffes under særlig hensyntagen til den enkelte elevs behov, forudsætninger og muligheder for at gennemføre praktikuddannelsen under tilfredsstillende oplæringsforhold i den pågældende virksomhed. Ændringen er en konsekvens af forslaget i nr. 2 jf. også bemærkningerne hertil. Der henvises i øvrigt

til det i de almindelige bemærkninger anførte om forskelle mellem de faglige udvalgs og skolernes godkendelser.

Til nr. 8

Ændringen er en konsekvens af forslaget til nr. 2.

Til nr. 9

Ændringen er en konsekvens af ændringerne i nr. 2 og 3.

Til § 2

Loven foreslås at gælde til og med den 31. december 1995, idet de afgørelser, som skolerne træffer i medfør af denne lov, dog vil få gyldighed til udløbet af den periode, godkendelsen omfatter.

Bilag

I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget

§ 1

I lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 668 af 29. juli 1992, foretages
følgende ændringer:

1. I § 31, stk. 1, indsættes efter »udvalg,«: »jf.
dog stk. 2,«.

2. I § 31 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:
»Stk. 2. Skoler, hvis bestyrelser er sammen-
sat efter reglerne i § 5, stk. 2, i lov om erhvervs-
skoler, kan godkende en virksomhed til at gen-
nemføre praktikuddannelse for den enkelte
elev.«.

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

3. I § 31, stk. 2, der bliver stk. 3, ændres »Det
faglige udvalg« til: »Skolen«.

§ 31. Praktikuddannelsen foregår på en el-
ler flere virksomheder, der er godkendt af det
faglige udvalg, og på grundlag af en uddan-
nelseaftale mellem eleven og virksomheden.

Stk. 2. Det faglige udvalg træffer afgørelse
om, hvorvidt praktikuddannelse i form af be-
skæftigelse i udlandet, jf. § 5, stk. 4, kan side-
stilles med praktikuddannelse i henhold til
stk. 1.

4. § 35, stk. 1, nr. 15, affattes således:

»15) Regler om behandling af godkendelses-
sager, jf. § 46.«.

§ 35. Erhvervsuddannelsesrådet afgiver
indstilling til undervisnings- og forskningsmi-
nisterens om:

1) ---

15) Regler om de faglige udvalgs behandling
af godkendelsessager, jf. § 46.

16) ---

Stk. 2-5. ---

5. § 38, stk. 5, nr. 6, ophæves.

6. I § 38, stk. 5, sidste punktum, ændres »nr. 1,
4, 5 og 6« til: »nr. 1, 4 og 5«.

§ 38. ---

Stk. 5. De faglige udvalg træffer afgørelse
med hensyn til:

1) Valg af grundfag for den enkelte uddan-
nelse, jf. § 25, stk. 2.

2) Godkendelse af praktikvirksomheder, jf.
§ 31, stk. 1, og § 46.

3) Tvivlsspørgsmål vedrørende anvendelse af
forbud mod ansættelse af unge under 18 år
på den enkelte virksomhed og dispensa-
tion fra forbud, jf. § 44, stk. 4 og 5.

4) Godkendelse af særbestemmelser i uddan-
nelseaftaler, jf. § 52, stk. 2.

5) Afkortning eller forlængelse af uddannel-
ser, jf. §§ 57-59.

6) Afgørelser i henhold til § 31, stk. 2, om,
hvorvidt praktikuddannelse i form af be-
skæftigelse i udlandet kan sidestilles med
praktikuddannelse i henhold til § 31,
stk. 1.

De faglige udvalgs afgørelser med hensyn
til nr. 1, 4, 5 og 6 kan ikke indbringes for an-
den administrativ myndighed.

Stk. 6.-8 ---

7. § 46 affattes således:

»§ 46. Det faglige udvalgs eller skolens afgø-
relse af, om en virksomhed kan godkendes
som praktiksted, træffes på grundlag af en vur-
dering af, om virksomheden vil kunne gen-
nemføre praktikuddannelsen i overensstem-

melse med de praktikregler, der er fastsat efter § 32, og om virksomheden kan give elever tilfredsstillende oplæringsforhold.

Stk. 2. Skolens afgørelse, jf. stk. 1, skal bygge på en konkret vurdering af uddannelsesmulighederne i en virksomhed for en bestemt elev.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet regler om behandling af godkendelsessager, herunder regler om frister vedrørende sagsbehandlingen.«.

§ 46. Det faglige udvalgs afgørelse af, om en virksomhed kan godkendes som praktiksted, træffes på grundlag af en vurdering af, om virksomheden vil kunne gennemføre praktikuddannelsen i overensstemmelse med de praktikregler, der er fastsat efter § 32, og om virksomheden kan give eleven tilfredsstillende oplæringsforhold.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet regler om det faglige udvalgs behandling af godkendelsessager, herunder regler om frister vedrørende sagsbehandlingen.

8. I § 47, *stk. 1*, ændres »Et fagligt udvalgs afgørelse« til: »Afgørelse«.

§ 47. Et fagligt udvalgs afgørelse i henhold til § 46 om, at en virksomhed ikke kan godkendes som praktiksted, kan af virksomheden indbringes for Ankenævnet vedrørende Praktikvirksomheder, hvis afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2-4. - -

9. I § 48, *stk. 1*, ændres »stk. 2.« til: »stk. 3.«.

§ 48. Det er en betingelse for gennemførelse af en erhvervsuddannelse, at der mellem eleven og en eller flere virksomheder er indgået en uddannelsesaftale, jf. dog § 5, stk. 4, og § 31, stk. 2. Aftalen skal omfatte alle uddannelsens praktik- og skoleophold, herunder en eventuel svendeprøve.

Stk. 2. - - -

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1993 og har gyldighed til og med den 31. december 1995.